

ਸਿਵਲ ਫੁਟਕਲ

ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਨ ਅਤੇ ਦਯਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਾਜਨ ਜੇ.ਜੇ.

ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਰਤਨਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

1961 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 1670।

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (1954 ਦਾ XLIV) -S, 12'—
ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 - ਨਿਯਮ 26 - ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ
ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ - ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ S.
12 (1954 ਦਾ XLIV) ਸੰਪਤੀ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਪਾਈ ਗਈ—ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਉਸ ਦੇ ਇਕੱਲੇ
ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਹੈ—ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

21, ਸਤੰਬਰ

ਇੱਕ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਗੀ
442 PUNJAB SERIES (VOL. XVI:
ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ
ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਇਸ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ

ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 12, ਜਦੋਂ ਇਸਦੇ
ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਇਸਦੇ ਇਕੱਲੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਜਾਇਦਾਦ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਸਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

8 ਜਨਵਰੀ 1964 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਕੇਸ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ 21 ਸਤੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਇੰਦਰ ਦੇਵ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੁਕਵੀਂ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ 11 ਮਾਰਚ, 1961 ਨੂੰ ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟਸ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ 14 ਜੁਲਾਈ, 1960, ਕ੍ਰਮਵਾਰ.

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਵਕੀਲ ਬੀ.ਐਸ. ਵਾਸੂ.

ਰੂਪ ਚੰਦ, ਕੇ.ਐਲ. ਸਚਦੇਵਾ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਚੌਧਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦਾਰਾਵਾਂ ਲਈ।

ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਦੁਆ, ਜੇ.—ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੇਰੇ ਸਿੱਖ ਐਡ ਭਰਾ ਮਹਾਜਨ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ; ਜਿਹੜੇ ਫੈਸਲੇ ਨੰਦ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, (ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1135 ਆਫ 1957) ਵਿੱਚ ਹਨ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ., ਨੇ 9 ਮਈ, 1958 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮ - ਮਿਸ਼ਨਰ (ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ) 1958 ਦਾ ਨੰਬਰ 1076) ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 18 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ ਜੋ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜੇ ਤੱਥ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੰ. ਰਤਨਾ ਬੀ.ਆਈ.ਆਈ./236 ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਨਾਮ .

ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਮੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ,

ਕੇਸੋ ਨਾਥ ਰਹੇਜਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਜੋ ਦੁਆ, ਜੇ. ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੋ ਗਈ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਤਬਾਦਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ

ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 10000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਿੱਤੀ। 12,000 ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੀ ਬੋਲੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ 11,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 7 ਮਾਰਚ, 1958 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਰੀਵਿਜ਼ਨ 'ਤੇ ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੋਧ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਆਧਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ਬੱਧ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮ 25 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਮਲਾ ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਜੋ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ, ਇਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਘਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਦਰਅਸਲ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ 30 ਸਤੰਬਰ 1955 ਤੱਕ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਵਸੂਲ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਵੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਸ ਮਕਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਿਲਾਮੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ *ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਆਦਿ* (1958 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 1076) ਵਿੱਚ 18 ਮਈ, 1959 ਨੂੰ ਹੋਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਗਰੇਵਰ, ਜੇ. ਕੇਸ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੂਨ, 1948 ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ 6 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ. ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਅਧਿਆਪਕ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਲਾਈ, 1957 ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਮਕਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਘਰ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਕੌਮ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 25 ਅਤੇ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਲਾਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਮਕਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮਕਾਨ ਜਿਸ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਟੀ.ਐਨ.ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਮੰਗ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਨਿਯਮ 26 ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਲਾਟ ਹੋਣ ਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਕੱਲੇ

ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਅਜੇ ਵੀ ਮੰਗ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯਮ 26 ਸੀ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿੱਤੇ ਜਾਂ "ਅਜਿਹੇ ਕਿੱਤੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ"। ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ-ਇਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਵਜੋਂ ਮਕਾਨ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਦੋਂ

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 25 ਅਤੇ 26 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 26 ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ "ਲਾਜ਼ਮੀ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 26 ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਭਰੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਤਰਕ ਹੈ। ਨਿਯਮ 26. ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ., ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਖੇਤਰੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੈਟਰਸ ਜੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 168 ਆਫ 1959 ਵਿੱਚ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਨਿਯਮ 26 ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਉੱਪਰ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ . ਨੰਦ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 26 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਲਈ, ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ